

I.
**BESZÉLGETÉS SZABÓ ENIKŐVEL PEARLY CLOUDS /
GYÖNGYFELHŐK C. ÚJ LEMEZE KAPCSÁN**

Szabó Enikő ének – Dezső Tóni szaxofon – Gary Lucas gitár
CD, kiadja a Fonó

[Pearly Clouds - Dezső Tóni, Szabó Enikő, Gary Lucas - webbolt.fono.hu](http://webbolt.fono.hu)

Ismeretségünk népművészeti jellegű ruhák kapcsán indult, ilyeneket készítettél jópár évvel ezelőtt. Ez vitt téged a népzene felé?

Volt a falunkban egy lelkész, aki meghallotta a hangomat a templomi kórusban. Ő jó barátja volt Kobzos Kiss Tamásnak, és javasolta, hogy menjek el az Óbudai Népzeneiskolába, Budai Ilonához, aki csodálatos pedagógus és csodálatos ember volt. Nekem példamutatás az ő élete. Hiteles előadó és hiteles ember. Nemcsak a dalokat tanította meg, hanem saját gyűjtési élményeit is mellé tette. Lehetetlen volt nem megtanulni mindent! Volt egy olyan dal, amiről azt mondta, hogy miután azt az adatközlő elénekelte, elvitte a securitate és megverte. Volt olyan, aki meg is halt, de a hangja megmaradt a felvételen. Ezek után a lehető legjobban igyekeztünk megtanulni mindent. Hatalmas gyűjteménye van Ilonának, rengeteg történettel. Ő volt a legmeghatározóbb zenei alap az életemben.

Ráadásul az ő óráin találkoztam Gisztl Annával, aki csodálatos ruhákat készített. Ezek nekem nagyon tetszettek és szerettem volna én is ilyen alkotásokat csinálni. Elmentem egy iskolába, ahol megtanultam varrni. Mentorul Gisztl

Annát választottam, aki nagyon szívesen segített. Olyan jó volt Annánál a hangulat, segítőkész a közeg, hogy évekre ottmaradtam és rengeteget tanultam tőle. Citerázni Balogh Sándortól tanultam, az ő segítsége is meghatározó az életemben.

Szabó Enikő

Tehát előbb volt a zene. Miért választottad éppen a népdaléneklést?

Elkezdtem énekelni különböző zenészekkel és zenekarokkal. Az első Waslavik Velorex Petőfi László volt. Az ő népzene, világzenész, undergrand műsorai révén megismerkedtem Ökrös Csabával, aki meghívott a zenekarába. Aztán eljutottam a Honvéd Művészegyütteshez és a Hegedős zenekarhoz, sokat énekeltem velük. Majdnem a Táncegyüttes szólóénekesé lettem. Sok fiatal énekest is megismertem, lett egy világzenei együttesem.

Diplomádat a Nyíregyházi Főiskolán szerezted...

Igen, népi ének és citera szakon. Citerázni Agárdi Évától tanultam ott. Azért citeráztam, mert ezt találtam megfelelő hangszernek az énekhangom kísérésére. Énekelni Juhász Erikától tanultam, de a többi tanár is emlékezetes maradt. A pszichológia kurzus során pl. megtanultunk tanulni. Csík Jánossal, Pál István Szalonnával, Bobár Zoltánnal, Unger Balázssal jártam egy osztályba. Nagyon jó csapat voltunk.

12 éve tanítok a Zsolt Nándor zeneiskolában, Esztergomban. Hatalmas szeretet van itt az emberekben. A népzeneét a teljes családoknak tanítjuk. Most 18-20 tanítványom van 6 évestől 22 évesig.

Hogyan tanítasz? Mit tartasz ebben fontosnak?

Mindig is szem előtt tartottam a szöveget. A probléma és a szöveg közötti összefüggéseket keresem mindig. A szerelmi gondokkal küzdő kamaszoknak igyekszem olyant dalt adni, amit a magukénak éreznek, sőt esetleg meg is oldják vele a problémájukat. Másrészt nagyon fontos a feszültségoldás. Gyakran ökölbe szorított kézzel jönnek az órára, máshonnan. Óra végére az énekléstől feloldódnak a görcsök. Elvégeztem egy Kokas Klára - féle tanfolyamot. Kíváncsi voltam, hogy ezt az alapvetően a klasszikus zenére alapozott módszert tudom-e a népzeneben alkalmazni. Korábban hallgattuk az adatközlőket és igyekeztünk utánozni őket. Kisgyermekeknél ez nem mindig jött be. A Kokas módszer nagy segítség. Kiszámoltam nemrég, hogy egy népdalt 33 módon tudok megtanítani ennek segítségével. Játszunk a népdallal. Kicseréljük a szavakat, értelmezzük és a végére a gyermek megtanulja.

Közben elvégeztél egy tanfolyamot és párkapcsolati és házassági tanácsadó lettél. Mi vitt erre az útra?

Sokat utazom zenésztársaimmal busszal. A hosszú utakon sok mindenről szó esik... Másrészt a tanítványaim is változatos családi közegekből érkeznek. Mindig látom rajtuk, ha baj van. Mindig is érdekelt, hogyan tudnék én ezekből a problémákból részt vállalni, esetleg segíteni.

Segít-e téged a házassági tanácsadásban az, amit a népzeneből tanultál?

Nagyon. A múltkor egy gyimesi népdal kapcsán jutott eszembe a családon belüli erőszak kérdése. Erősen benne van. Fogok egyszer írni arról, hogy a férfi-nő kapcsolat hogyan jelenik meg a népdalszövegekben.

A pszichológia mellett a zeneterápia is foglalkoztat téged...

Terveim között szerepel a zeneterapeuta képzés elvégzése. Ahogy időm engedi, elkezdem.

Hogyan képezed el a népdal használatát a terápiás foglalkozásokon?

Az órákon már most is ilyesmit csinálok, gyakran nem tudatosan. Kiénekeljük a bajt. Sok a szomorú dalunk. Meg kell tanulni sírni velük, és ez gyógyít.

Nemrég jelent meg egy CD-d Pearly Clouds (Gyöngyfelhők) címmel. Hányadik ez a sorban?

Nemrég számoltam össze, ez a 28. lemez, amin énekelek. Van egy világzenei formáció, amit én vezetek. Erre a CD-re viszont hívtak engem. Mikor megkaptam a felkérést, sokat gondolkodtam azon, hogy ebben a zenei közegben mit tudunk tenni azért, hogy a népdal megmaradjon annak ami, megtartva eredetiségét. Olyan dalokat választottam, amelyeknek a szövege már régóta izgat engem.

Gary Lucas New Yorki gitáros. Nagy Kodály és Bartók rajongó. Egy magyarországi koncertjére énekest kerestek, és zenésztársa, Dezső Tóni engem hívott meg. Így ismerkedtünk meg. Ezen a koncerten kiderült, hogy jól tudunk együtt dolgozni. Elénekeltem és elküldtem neki kb. 50 dalt, Dezső Tónival meghallgatták. Így indultunk.

Mennyi az improvizáció a dalokban?

Mindig van benne improvizáció is. Mindenkinek van lehetősége a saját lelkivilágát belevinni az adott feldolgozásba. Én csak a dalt énekelem, változtatás nélkül. Ez a koncepció.

Koncerten is bemutattuk, ráadásul nemcsak Magyarországon, de Európában többfelé. Lehet, hogy Amerikába is kivisszük. Kisebb és nagyobb helyeken egyaránt megmaradt a népdal ereje.

Mik a terveid a közeljövődre?

Ezzel a formációval szeretnék még lemezt kiadni, bevonva néhány magyar népi hangszert is. Közben írok saját szövegeket is. A következő lemez sokkal mélyebb, személyesebb lesz.

A tanításban pedig: szeretném a tanítványaimat elvinni Moldvába, megmutatni nekik azokat az embereket, akiknek a dalait énekeljük.

II.

Mimindent lehet csinálni egy népdallal?

Elsősorban el lehet énekelni. Meg lehet tanítani azoknak, akik nem ismerik. De fel lehet dolgozni, lehet elemezni, kutatni, összehasonlítani, következtetéseket levonni dallamából, szövegéből.

Szabó Enikő új lemezén a népdal pusztán csak elhangzik. Eléneklük, némi, de változatos hangszerkísérettel. Úgy, ahogyan tették ezt a népdalt termő és megtartó magyar parasztasszonyok évszázadokon keresztül.

Az énekesnőnek nem ez az első lemeze. Az előadóművészet mellett citera és énektanárként dolgozik, így fellépései mellett az utánpótlás nevelésére is szán időt. Kihallatszik erről a lemeze is a teljes odaadás, elkötelezettség az egyszerű dallamvezetés mellett, nélkülözve minden felesleges sallangot. Szabó Enikő természetesen énekel. Kellemes, érett hangszíne nem vonja el a figyelmet a mondanivalóról.

A CD nem összeállításokat, hanem dalokat hordoz. Olyanokat, mint az Édesanyám rózsafája, vagy a Magos a dézsi temető, Nem szeretem az idők járását – és más, sokak által ismert és szeretett énekelni valót. Nem akar különlegeset, váratlant mutatni, nem kíván meghökkentő lenni, csupán a fülünkbe akarja tenni azokat a dalokat, amelyeket már valószínűleg ismerünk – ám ezt a maga módján teszi. Társul az énekeshez két különböző zenei területről érkezett zenész, egy fúvós és egy gitáros (Gary Lucas és Dezső Tóni), akik jazz-be hajló elemekkel, afféle „pszichedelikus világzenei” hangulattal spékelik meg a hangzást. Mindezzel együtt az összhatás nem tolakodó, inkább szeretnivaló.

Meditatív és elgondolkodtató. Együtt éneklésre hívó és gyönyörködtető. Szerencsés találkozása három kiváló művésznek.

Ajánlom a lemezt mindenkinek. Azok is megszeretik ezáltal a magyar népdalt, akiknek eddig fenntartásai voltak vele szemben. A feldolgozások olyan régiókba repítik hallgatóikat, ahol a dalok teljes mondanivalója világlik fel. Új ösvényeket mutatva...

Kitűnő a CD akusztikus tálalása is, Kölcseyi Köles Attila hangmérnöknek köszönhetően. Remekül illeszkednek a hang arányok, könnyen értelmezhető a többszólamúság

A CD borítója is ugyanezt a hangulatot sugallja – vizuális eszközökkel: a három művész portréja sejlik fel rajta, hangulatos pasztell színekben.

Egyetlen hiányossága a CD-nek az, hogy csak angolul tartalmazza a feliratokat és szövegeket. Jobb lenne két nyelven olvasni.

*Dr. Fehér Anikó karnagy, népzenekutató

Függelék:

Pearly Clouds:

Az összes szám lejátszása

- 1 My Sweet Mother's Rosewood (3:46)
- 2 High Up Is The Churchyard In Dézs (2:25)
- 3 Two Roads (3:26)
- 4 I Dislike How Times Are Changing (3:32)
- 5 Those Beautiful Saxon Girls (2:44)
- 6 My Snow White (2:31)
- 7 My Little Brown-haired Girl (4:18)
- 8 I Wish I Could Go (3:35)

9 Over The Water (2:27)

10 Questions and Answers (2:21)

11 Wayfarer (3:08)

12 Dream Has Fallen (2:53)

13 The Mill Has No Grindstone (2:31)

14 Sorrowful Is This World (1:59)